

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 14.2.2007
KOM(2007)35 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
JA EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE**

Tavaroiden sisämarkkinat – Euroopan kilpailukyvyn perusta

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, JA EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE

Tavaroiden sisämarkkinat – Euroopan kilpailukyvyn perusta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

Tämän tiedonannon taustalla on meneillään oleva 2000-luvun yhtenäismarkkinoiden tarkastelu. Siinä analysoidaan lyhyesti yhtä neljästä vapaudesta, tavaroiden vapaata liikkuvuutta, ja esitellään eräitä konkreettisia uusia aloitteita, joilla vapaata liikkuvuutta pyritään parantamaan.

Tärkeimmät tekniset esteet, jotka haittaavat tavaroiden vapaata liikkuvuutta EU:ssa, on nyt poistettu tai ehkäisty. Yritykset ja kansalaiset ovat yleisesti ottaen tyytyväisiä siihen, miten tavaroiden sisämarkkinat nykyään toimivat.

Sisämarkkinoiden tulevaisuutta luodanneessa julkisessa kuulemisessa tuli kuitenkin esiin erinäisiä tavaroiden sisämarkkinoihin liittyviä heikkouksia, joilla on edelleen kielteisiä vaikutuksia sekä yrityksiin että kuluttajiin. Sidosryhmät katsovat esimerkiksi, että kansalliset tekniset määräykset edelleen estävät heitä todellisuudessa hyödyntämästä vapaata kauppaa EU:ssa. Se tarkoittaa myös sitä, etteivät kuluttajat löydä kyseisiä tuotteita kotimaansa markkinoilta, jolloin valikoima pienenee. Sidosryhmillä on valittamisen aihetta lisäksi niissä epävarmuustekijöissä ja epäjohtonmukaisuuksissa, joita tuotteitten markkinointiin sovellettavissa EU:n vaatimuksissa esiintyy, ja tuotteitten CE-merkinnöissä on havaittu puutteita. Kuluttajat eivät ole täysin selvillä siitä, mistä CE-merkinnöissä on kyse, ja eräät jäsenvaltioista ovat sääntöjen soveltamisessa tiukempia kuin toiset. Vaatimustenmukaisuustodistuksia ei välttämättä tunnusteta toisissa maissa, ja valmistajille voi koitua eri määrä kustannuksia testaus- ja sertifiointielinten palveluista. Sen lisäksi monille kansalaisille koituu turhaa paperisotaa ja lisäkustannuksia, kun he haluavat rekisteröidä autonsa kotimaassaan tai tuoda sen sinne.

Integroidut ja sisäraajattomat sisämarkkinat ovat edelleen paras keino tehostaa EU:n talouden kilpailukykyä. Koska tiettyjen tuotteitten EU:n-sisäiseen kauppaan liittyy edelleen liikaa byrokratiaa ja epävarmuustekijöitä, tässä tiedonannossa ehdotetaan neljää uutta toimenpidettä, jolla helpotettaisiin tavaroiden vapaata liikkuvuutta ja yksinkertaistettaisiin ja ajanmukaistettaisiin sisämarkkinasääntöjä ja -periaatteita paremman säädöskäytännön periaatteitten mukaisesti.

- ehdotus asetukseksi tiettyjen kansallisten teknisten määräysten soveltamista toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyihin tuotteisiin koskevista menettelyistä
- ehdotus asetukseksi akkreditoinnista ja markkinavalvonnasta
- ehdotus päätökseksi teollisuustuotteita koskevasta yhteisestä sääntelykehyksestä
- tulkitseva tiedonanto toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien moottoriajoneuvojen rekisteröintimenettelyistä.

Nämä neljä toimenpidettä ovat olennainen osa uudelleen käynnistettyä työllisyys- ja kasvustrategiaa. Ne liittyvät kiinteästi niihin uusiin tavoitteisiin ja aloitteisiin, jotka komissio aikoo esittää meneillään olevan 2000-luvun yhtenäismarkkinoiden tarkastelun yhteydessä.

1. JOHDANTO

Tavaroiden sisämarkkinat ovat yksi Euroopan yhdentymisen peruskivistä. Viisikymmentä vuotta sitten osana tulliliittoa käynnistyneiden sisämarkkinoiden kehitykseen kuuluu tullien poistaminen Euroopan yhteisön sisältä vuonna 1968 ja yhteisen ulkotariffin käyttöönotto, ja vuosien mittaan sisämarkkinoista on tullut yksi Euroopan voiman ja vakauden tärkeimmistä osatekijöistä. Vaikka tehtävä onkin ollut erittäin mutkikas ja mittava, yhteisö on saanut sangen nopeasti voimaan sääntelykehiksen, joka on parantanut kansalaisten ja yritysten elämää. Tavaroiden sisämarkkinat paitsi keskeisellä tavalla virittävät kasvua yhteisön sisällä myös vaikuttavat voimakkaasti EU:n kansainväliseen kilpailukykyyn.

Tiedonannon taustalla on meneillään oleva 2000-luvun yhtenäismarkkinoiden tarkastelu, jonka tulokset esitetään kahdessa vaiheessa vuoden 2007 aikana: helmikuussa on määrä esittää väliraportti kevään Eurooppa-neuvostolle, ja sen jatkoksi tehdään syksyllä konkreettisempia ehdotuksia. Tarkastelun pohjana on vuonna 2006 järjestetty julkinen kuulemiskierros, ja siinä esitetään kattava analyysi yhtenäismarkkinoiden neljästä vapaudesta. Loppuraportissa esitetään erinäisiä aloitteita, jotka täydentävät tätä tiedonantoa ja siihen liittyviä ehdotuksia.

Tässä tiedonannossa esitellään erinäisiä uusia toimenpiteitä, joilla helpotetaan tavaroiden vapaata liikkuvuutta entisestään – tiettyjen tuotteitten markkinointiin liittyy EU:ssa näet edelleen epävarmuustekijöitä ja byrokratiaa.

2. TAVAROIDEN SISÄMARKKINAT TOIMIVAT HYVIN

Tavaroiden sisämarkkinat ovat sitoneet EU-maiden taloudet tiiviimmin toisiinsa ja laajentaneet voimakkaasti jäsenvaltioiden välistä kauppaa. EU27:n sisäisen kaupan osuus kokonaiskaupasta on kaksi kolmannesta, mikä on osoitus **27 jäsenvaltion keskinäisen kaupan suuresta merkityksestä verrattuna kauppaan muun maailman kanssa.**

Tänä päivänä on vaikea kuvitella elävänsä sellaisessa EU:ssa, jossa tarjolla ei olisi kuin kotimaisia tuotteita. Euroopan jokaisessa kaupassa on paljon entistä laajempi ja laadukkaampi tuotevalikoima. Päivittäistavaroitakaan ei enää tule pelkästään kotimaasta vaan ympäri Eurooppaa. Tavaroiden sisämarkkinoista eivät kuitenkaan hyödy vain EU:n kansalaiset: yritykset voivat tehostaa toimintaansa, kun sääntöjen noudattamisen kustannukset pienenevät ja kansallisten teknisten määräysten yhdenmukaistaminen tarjoaa mittakaavaetuja.

Lähes kaikki ne tavaroiden sisämarkkinoihin liittyvät lupaukset, jotka tehtiin vuonna 1985 julkaistussa sisämarkkinoiden toteuttamista koskevassa valkoisessa kirjassa, on täytetty. EY:n perustamissopimuksen 28–30 artiklaa soveltamalla ja johdetun EY-lainsäädännön avulla on **poistettu lähes kaikki tekniset esteet tavaroiden EU:n-sisäiseltä kaupalta** etenkin toimitusketjun osalta. Suurin osa pohjatyöstä tehtiin ennen vuotta 1992. Tärkeimmät vielä olemassa olevat tavaroiden EU:n-sisäisen kaupan esteet löytyvät aloilta, joita ei ole yhdenmukaistettu, taikka muilta yhtä tärkeiltä aloilta, kuten verotuksesta (jossa yhdenmukaistamisaste ei riitä

todellisuudessa poistamaan kaikkia verotukseen liittyviä esteitä ja sisämarkkinoiden toiminnan vääristymiä) ja teollis- ja tekijänoikeuksien alalta.

Selvitykset osoittavat, että **useimmat yritykset ja kansalaiset ovat yleisesti ottaen tyytyväisiä siihen, miten tavaroiden sisämarkkinat nykyään toimivat**. Vuonna 2002 laaditun sisämarkkinoiden tulostaulun erityispainoksen *Kymmenen vuotta sisämarkkinoita ilman rajoja* mukaan 76 prosenttia yrityksistä, jotka osallistuivat tutkimukseen ja harjoittavat vientiä vähintään kuuteen EU-maahan, piti sisämarkkinoiden vaikutuksia liiketoimintaansa myönteisinä. Näistä yrityksistä yli 60 prosentin mukaan sisämarkkinoilla oli ollut myönteinen vaikutus niiden vientimenestykseen. Hiljattaisen Eurobarometri-tutkimuksen¹ mukaan kolme neljästä EU-kansalaisesta uskoo, että tavaroiden sisämarkkinoilla on myönteisiä vaikutuksia.

3. MUUTOS ON KUITENKIN NOPEAA

Tilanne unionissa ja sen ulkopuolella on muuttunut olennaisesti siitä, kun Euroopan unionin sisärajoilla tehtävät tarkastukset poistettiin 1. tammikuuta 1993.

- **Kuluttajat hyötyvät tavaroiden sisämarkkinoista:** Tavaroiden sisämarkkinoiden kehittämisen perustana on vuodesta 1993 ollut kaikkien teknisten esteiden poistaminen toimitusketjusta, jotta tuotteita voidaan myydä kuluttajille paikallisesti. Tuohon aikaan tuotteita tarjottiin kuluttajille lähes pelkästään hänen asuinmaassaan. Tietojen kerääminen muualla EU:ssa myytävistä muista tuotteista oli työläs ja aikaa vievä tehtävä. 1990-luvun alkupuolen tyypillistä toimitusketjua täydentävät nyt uudet toimitusketjut. Internetin käytön lisääntymisen, EU:n sisärajojen poistamisen, euron käyttöönoton, kuljetuskustannusten pienenemisen jne. myötä asiakkailta ja kuluttajilta on paljon suuremmat mahdollisuudet valita, mistä, milloin ja miten he ostavat jonkin tietyn tuotteen. Niinpä he yhä yleisemmin ostavat tuotteita (vaikkapa moottoriajoneuvoja) muista jäsenvaltioista tai etäkauppana. Tuloksena on, että yritykset todennäköisesti yhä harvemmin kohtaavat esteitä EU:n sisäiselle kaupalle kun taas kuluttajille niin käy yhä todennäköisemmin.
- **Tuoteinnovointi on todella nopeaa:** käyttöön tulee uutta teknologiaa, jolla voidaan tuoda nopeasti markkinoille uusia tuotteita ja lisätä tuotantoprosessien joustavuutta.
- **Yritysten on nopeasti mukauduttava uusiin haasteisiin:** Yritykset joutuvat nyt kohtaamaan suuria haasteita, joista osa on sisäisiä (tekniikan yhä nopeampi kehitys, osaamisvajeet) ja osa ulkoisia (kuluttajien, ympäristön ja terveyden suojeluun liittyvät yhteiskunnan odotukset). Samaan aikaan maailmaan on syntynyt uusi talousjärjestys, jota leimaa voimakas liikkuvuus. EU:n yritykset joutuvat reagoimaan yhä kansainvälisemmäksi käyvään maailmantalouteen, jota muokkaavat paranevat kuljetusyhteydet, pienenevät viestintäkustannukset, vähenevät kaupan ja investointien esteet sekä uusien, globaalien kilpailijoiden kiristämä kilpailutilanne.

¹ Ks. http://ec.europa.eu/internal_market/strategy/index_en.htm.

4. ITSETYYTYVÄISYYDELLE EI OLE SIJAA

Monista saavutuksistaan huolimatta **tavaroiden sisämarkkinat eivät ole valmiit**. On otettava huomioon tekniikan viimeisin kehitys, globaali toimintaympäristö ja kuluttajien muuttuvat vaatimukset. Sisämarkkinoiden parantaminen on vakaasti etenevä prosessi, joka vaatii jatkuvaa työtä, tarkkaavaisuutta ja ajanmukaistamista.

Komissio käynnisti huhtikuussa 2006 **julkisen kuulemisen sisämarkkinoiden tulevaisuudesta**. Sen tuloksista² käy ilmi, että vaikka monet sidosryhmät kiittävät saavutettuja tuloksia, **tavaroiden sisämarkkinoilla nähdään olevan seuraavat kaksi keskeistä ongelmaa**:

- **Kansalliset tekniset määräykset luovat edelleen merkittäviä esteitä EU:n sisäiselle vapaalle kaupalle.** Keskeisenä esteenä pidetään etenkin pk-yritysten kannalta sitä, että perustamissopimuksen määräysten soveltaminen ja täytäntöönpano on heikkoa etenkin niillä tuotteisiin liittyvillä aloilla, joilla ei ole toteutettu yhdenmukaistamistoimia. Sidosryhmien mukaan kansallisista teknisistä määräyksistä aiheutuu tavaroiden vapaalle liikkumiselle EU:ssa edelleen huomattavia esteitä, kuten ylimääräisiä hallinnollisia tarkastuksia ja testejä. Nykyinen markkinavalvontajärjestelmä vaatii sidosryhmien mielestä sängen paljon kehittämistä, sillä jäsenvaltiot eivät hoida sitä yhtenäisellä tavalla. Sitä paitsi jäsenvaltioilla ei ole riittäviä resursseja pysytellä kaupankäynnin koko ajan muuttuvien toimintaedellytysten tasalla.
- **Monet EU:n säännöistä ovat epäjohdonmukaisia tai työläitä noudattaa.** Sidosryhmät valittavat EU:n sääntöihin liittyvistä epävarmuustekijöistä ja epäjohdonmukaisuuksista. Samaan tuotteeseen voidaan esimerkiksi soveltaa erilaisia määritelmiä, kun taas joitakin muita peruskäsitteitä ei ole määritelty ollenkaan. Vaatimustenmukaisuutta arvioidaan osin päällekkäisillä menettelyillä, ja arviointielimillä on edelleen vastuksinaan lainsäädännöllisiä esteitä. Sidosryhmät katsovatkin, että tavaroihin liittyvä sääntelykehys on edelleen liian hajanainen. Lisäksi ne tuovat esiin CE-merkintään liittyviä puutteita. Merkinnän todellista merkitystä ei useinkaan ymmärretä täysin.

Lisäksi **kansalaisten eteen on nousemassa uusia esteitä**, jotka liittyvät esimerkiksi moottoriajoneuvoihin. Moottoriajoneuvon siirtäminen jäsenvaltiosta toiseen aiheuttaa edelleen paljon valituksia, joiden taustalla ovat etenkin raskaat hyväksyntä- ja rekisteröintimenettelyt. Käytettyihin moottoriajoneuvoihin sovellettavat hyväksyntämenettelyt ovat usein hitaita ja kalliita, ja joskus tuloksena on, että kielletään sellaisen auton käyttö, jolla on aiemmin ajettu laillisesti jossain muussa jäsenvaltiossa. Toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien autojen rekisteröintiin liittyy usein raskaita hallinnollisia muodollisuuksia.

5. RATKAISUJEN VUORO

Sisämarkkinoiden tulevaisuutta luodanneen julkisen kuulemisen tulokset ovat selvät: **on parannettava tavaroihin sovellettavan EU-lainsäädännön laatua** ja

² SEK(2006) 1215, 20.9.2006.

välttämättä **kiinnitettävä enemmän huomiota kansalaisten tarpeisiin ja etuihin** tavaroiden sisämarkkinoilla.

Sitä varten komissio esittää seuraavat **neljä eri toimenpidettä**:

- ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston **asetukseksi** tiettyjen kansallisten teknisten määräysten soveltamista toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyihin tuotteisiin koskevista menettelyistä sekä päätöksen N:o 3052/95/EY kumoamisesta
- ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston **asetukseksi** tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista
- ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston **päätökseksi** tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista
- **tulkitsevan tiedonannon** toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien moottoriajoneuvojen rekisteröintimenettelyistä.

Toimenpiteiden tavoitteena on ratkaista osa niistä keskeisistä tavaroiden sisämarkkinoihin liittyvistä ongelmista, jotka tulivat esiin sisämarkkinoiden tulevaisuutta luodanneessa julkisessa kuulemisessa. Ratkaisut esitellään seuraavassa.

5.1. Poistetaan kansallisten teknisten määräysten aiheuttamia merkittäviä vapaan kaupan esteitä

Tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaate on kirjattu EY:n perustamissopimukseen, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. **Perustamissopimuksessa velvoitetaan jäsenvaltiot hyväksymään markkinoilleen muissa jäsenvaltioissa laillisesti valmistetut ja myydyt tuotteet**, joihin ei sovelleta yhteisön yhdenmukaistamistoimia, ellei kaupan rajoittamista voida nimenomaisesti perustella pakottavilla yleisen edun mukaisilla vaatimuksilla, kuten ihmisten terveyden tai ympäristön suojelulla. Näin ollen tietyt kansalliset esteet voivat olla perusteltuja ja toiset eivät.

Käytännössä **teknisiä esteitä tavaroiden vapaalle liikkumiselle EU:ssa on kuitenkin edelleen käytössä laajasti**. Teknisiä esteitä luovat sellaiset kansalliset määräykset, jotka velvoittavat yritykset mukauttamaan alkuperäjäsenvaltiossa laillisesti myytävät tuotteet määränpäässä olevan jäsenvaltion määräyksiin. Eräässä tutkimuksessa 35 prosenttia yrityksistä kertoi kohdanneensa toisen jäsenvaltion teknisiin määräyksiin liittyviä ongelmia ja noin puolet ilmoitti päättäneensä mukauttaa tuotteensa noiden määräysten mukaisiksi.³

Esteiden jatkuva olemassaolo selittyy monella tekijällä. Monilla yrityksillä ei ole tarpeeksi asiantuntemusta, aikaa, henkilöstöä tai rahaa, että ne pystyisivät puolustamaan oikeuksiaan siinä jäsenvaltiossa, jossa ne aikovat myydä tuotteitaan. Kaikki yritykset ja kansalliset viranomaiset eivät lisäksi välttämättä tunne tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatetta kovinkaan hyvin. Kiistatapauksissa ilmenee usein

³ Toinen kaksivuotiskertomus vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta sisämarkkinoilla, KOM(2002) 419 lopullinen, 23.7.2002.

oikeudellista epävarmuutta todistustaakasta. Yritykset joutuvat lisäksi ottamaan riskin, jos ne aikovat markkinoida tuotettaan toisessa jäsenvaltiossa. Niiden on vaikea selvittää etukäteen, voivatko ne laillisesti myydä tuotteitaan toisissa jäsenvaltioissa. Vaikka yhteisöjen tuomioistuimien vahvistanut periaatteen, jonka mukaan jäsenvaltioiden on korvattava yksityishenkilöille menetykset ja vahingot, jotka johtuvat sellaisenaan sovellettavan yhteisön lainsäädännön rikkomisesta, josta jäsenvaltioita voidaan pitää vastuullisina, epävarma tilanne johtaa käytännössä riskien välttämiseen. Yritykset ”pelaavat varman päälle” ja haluavat välttää kaikki mahdolliset kiistat tai erimielisyydet määränpäänä olevan jäsenvaltion viranomaisien kanssa.

Tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaate on kirjattu perustamissopimukseen ja ollut aiheena lukuisissa yhteisöjen tuomioistuimen antamissa tuomioissa. Nyt on tehostettava toimia, joilla periaate **pannaan täysimääräisesti täytäntöön**, jotta jossakin jäsenvaltiossa laillisesti myytäviä tuotteita voidaan vaivatta markkinoida muuallakin EU:ssa. *Ehdotuksella asetukseksi tiettyjen kansallisten teknisten määräysten soveltamista toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyihin tuotteisiin koskevista menettelyistä sekä päätöksen N:o 3052/95/EY kumoamisesta* varmistetaan sen vuoksi, että yritykset voivat nojata tähän perustamissopimuksessa vahvistettuun periaatteeseen ja että viranomaisilla on välineet sen täytäntöönpanoa varten.

Ehdotuksen perustana on **avoimuus ja tehokkuus**: avoimuutta edellytetään tiedoilta, joita yritykset ja viranomaiset toimittavat toisilleen, tehokkuutta taas tavoitellaan välttämällä päällekkäiset tarkastukset ja testit – kuitenkin niin, että jäsenvaltiot pystyvät säilyttämään kuluttajien ja ympäristön suojelun korkeatasoisena. Ehdotuksessa puututaan erityisesti todistustaakkaan vahvistamalla menettelyyn liittyvät vaatimukset, jos joltakin tuotteelta evätään pääsy markkinoille. Määränpäänä olevan jäsenvaltion on ehdotuksen mukaan täsmennettävä kirjallisesti se tekninen tai tieteellinen syy, jonka perusteella se aikoo evätä kyseisen tuotteen pääsyn markkinoilleen. Talouden toimijoilla on lisäksi oikeus puolustautua toimittamalla toimivaltaisille viranomaisille kommenttinsa.

5.2. Turvallisuus etusijalle tuotteitten saattamisessa markkinoille

Tavaroiden sisämarkkinoiden asteittaisen kehittymisen myötä on syntynyt **kirjava joukko erilaisia sääntöjä ja menettelyjä**. Osa niistä aiheuttaa erittäin paljon vaivaa yrityksille ja valvontaviranomaisille, ja tuloksena on myös tarpeettoman suuria hallinnollisia kustannuksia ja soveltamiseen liittyvää oikeudellista epä johdonmukaisuutta. Vaikka tekniset säännökset alun perin suunniteltiinkin terveyttä ja turvallisuutta ajatellen, niitä voidaan käyttää myös markkinoiden suojaamiseen.

Ensin on tehtävä tuotteitten **vaatimustenmukaisuusarviointiin** liittyvistä määräyksistä selvästi yksinkertaisemmat yritysten ja viranomaisien kannalta. Tällä hetkellä joidenkin tuotteiden kohdalla on käytävä läpi eri menettelyjä useiden eri direktiivien vaatimusten täyttämiseksi. Monilla aloilla yritysten on varmistettava, että tuotteet vastaavat yhden säädöksen asemesta useiden eri säädösten vaatimuksia. Eri sanamuotojen ja käsitteiden vuoksi yritysten on yhä vaikeampi hahmottaa oikeudellisia velvoitteitaan. Voidakseen noudattaa lakia asianmukaisesti ne joutuvat yhä enemmän turvautumaan oikeudelliseen asiantuntija-apuun. Joissakin tapauksissa

tuotteitten valmistajat joutuvat jopa testauttamaan saman tuotteen useissa eri testauselimissä, jotta tuotteelle saataisiin eri direktiivien edellyttämä sertifiointi. Lisäksi on käynyt tarpeelliseksi saada riippumaton ja arvovaltainen vahvistus vaatimustenmukaisuutta arvioivien elinten asiantuntemuksesta, puolueettomuudesta ja luotettavuudesta.

Toiseksi on mainittava **markkinavalvonta**, joka on olennainen keino suojella kuluttajia vaarallisilta tai vaatimustenvastaisilta tuotteilta. Euroopan markkinoiden turvallisuus perustuu suuressa määrin siihen, että yhteisön tuoteturvallisuusvaatimusten noudattamista valvotaan aktiivisesti ja yhtenäisesti. Viranomaisilla ei kuitenkaan ole keinoja valvoa markkinoita tehokkaasti ja johdonmukaisesti. Ne joutuvat koko ajan uusien haasteiden eteen: talous muuttuu nopeasti, markkinoille tulee uusia tuotteita ja tuonti yhteisön ulkopuolelta kasvaa ja niin edelleen. Kaupankäynti kansainvälistyy ja monimutkaistuu, minkä vuoksi on yhä vaikeampaa yksilöidä jakeluketjun toimijoita, ja viranomaisten onkin usein mahdotonta tietää, kehen ongelmatapauksessa olisi otettava yhteys.

Markkinavalvonnan järjestely Euroopassa ei nykymuodossaan enää ole sisärajattomien sisämarkkinoitten vaatimusten mukainen. Tavarat liikkuvat yhteisön sisällä vapaasti kulkematta yhdenkään sisäisen tarkastuspisteen kautta, mutta kansallisten viranomaisten toimivalta ei ulotu niiden oman alueen ulkopuolelle.

Tuloksena on, että verkon läpi pääsee sujahtamaan vaarallisia tuotteita markkinoille. Usein ne aiheuttavat kuluttajalle terveydellisen ja taloudellisen riskin. Sääntöjä kiertävät toimijat saavat samalla epäreilun kilpailuedun etenkin aloilla, joilla tuotteen hinnalla on erityistä merkitystä. Aineellisten tai menettelyvaatimusten noudattamatta jättämisestä voi syntyä toimijoille huomattavia säästöjä, jolloin ne voivat tarjota tuotteitaan halvemmalla kuin lainkuuliaisat kilpailijansa.

Markkinavalvontatoimia on siksi koordinoitava ja vahvistettava koko sisärajattomilla sisämarkkinoilla, joilla usein tarvitaan Euroopan laajuisia yhteistoimia.

Kolmanneksi on syytä huomata, että **CE-merkintä** tarvitsee paljon paremman suojan. Teoriassa CE-merkinnällä on selkeä tehtävä: se osoittaa viranomaisille ja kuluttajille, että tuotteen valmistaja on ilmoittanut noudattaneensa kaikkia asiaankuuluvia EY-direktiivejä. CE-merkinnällä varustettu tuote voi siksi liikkua vapaasti yhteisön alueella.

Lisäksi monet kauppiat niin EU:ssa kuin sen ulkopuolellakin eivät aina ymmärrä CE-merkinnän merkitystä, ja niinpä markkinoilla on sellaisiakin CE-merkinnällä varustettuja tuotteita, jotka eivät ole säädösten mukaisia. Sellaiset tuotteet eivät yleensä ole yhtä turvallisia kuin vaatimusten mukaiset tuotteet, joten ne aiheuttavat kuluttajille vakavan riskin. Sitä paitsi vaatimusten vastaisia tuotteita voidaan valmistaa halvemmalla. Sääntöjä kiertävät toimijat saavat siis epäreilun kilpailuedun.

Ehdotettavalla päätöksellä tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista yksinkertaistetaan ja tehostetaan tuotteitten vaatimustenmukaisuuden arviointiin käytettäviä eri menettelyjä ja pyritään välttämään päällekkäisyydet ja keventämään työläitä menettelyjä. Lisäksi se sisältää yhdenmukaistettuja säännöksiä tulevaa lainsäädäntöä varten.

Ehdotuksen ohella komissio myös järjestää **oikeudellisen suojan CE-merkinnälle** rekisteröimällä sen yhteismerkiksi. Uuden suojan ansiosta viranomaiset voivat ryhtyä nopeasti tehokkaisiin toimiin väärinkäyttöä vastaan. Lisäksi se suojaa sääntöjä noudattavia yrityksiä huijareilta, jotka laittavat CE-merkinnän tuotteeseen, joka ei tarjoa Euroopassa vaadittua korkeatasoista turvaa.

*Ehdotettavalla asetuksella tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista tehdään vaatimustenmukaisuuden arvioinnista sujuvampaa. Asetusehdotuksen mukaan laboratoriot ja testauselimet **akkreditoidaan**, jolloin niiden antamat sertifioinnit ja testausselostet hyödyntävät helpommin koko EU:ssa.*

Kuluttajien turvallisuus pysyy pääasiana. *Ehdotettavalla asetuksella tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista* tehostetaan siksi **markkinavalvontaa** koko EU:ssa, jotta vaatimusten vastaiset tuotteet voidaan helposti havaita ja vetää pois markkinoilta.

5.3. Autetaan kansalaisia auton siirrossa toiseen jäsenvaltioon

Komissio lupasi kansalaisten toimintasuunnitelmassa⁴ poistaa tiettyjä kansalaisten toimintaa häiritseviä esteitä. Kansalaiset kohtaavat usein esteitä, kun he haluavat ostaa moottoriajoneuvon toisesta jäsenvaltiosta. Vaikka moottoriajoneuvon ostamista toisesta maasta onkin huomattavasti helpotettu useilla toimenpiteillä (esimerkiksi kokonaisen ajoneuvon EY-tyyppihyväksynnällä (WVTA) ja uudella ryhmäpoikkeusasetuksella, joka koskee kilpailusääntöjen soveltamista moottoriajoneuvojen myyntiin ja huoltoon), auton rekisteröintiin asuinmaahan tai siirtämiseen sinne liittyy edelleen usein turhaa paperisotaa ja lisäkustannuksia. Byrokraattiset rekisteröintimuodollisuudet aiheuttavat monia käytännön ongelmia, jotka vieläkin saavat kansalaiset luopumaan auton ostamisesta ulkomailta.

Monet näistä ongelmista hävinnevät ajan mittaan sen myötä, kun kaikilla autoilla on yhdenmukainen rekisteröintitodistus.

Edellisen vuoksi komissio on päättänyt julkaista *tulkitsevan tiedonannon toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien moottoriajoneuvojen rekisteröintimenettelyistä*. Tiedonannossa esitetään kattava katsaus niihin EY-lainsäädännön periaatteisiin, joita sovelletaan ajoneuvojen rekisteröintiin muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, missä ne on ostettu, sekä rekisteröinnin siirtämiseen jäsenvaltiosta toiseen. Pohjana käytetään EY-lainsäädännön ja yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön viimeaikaista kehitystä.

Tiedonanto tarjoaa perustan erityiselle kansalaisen oppaalle, jossa käsitellään ajoneuvojen siirtoa EU:ssa.

⁴

KOM(2006) 211, 10.5.2006.

6. PÄÄTELMÄT

Yksi Euroopan komission pääprioriteeteista on saada tavaroiden sisämarkkinat toimivammiksi yrittäjien ja kansalaisten kannalta. Perusvaatimukset eivät poikkea paljonkaan siitä, mitä ne olivat vuonna 1985, kun komissio julkaisi sisämarkkinoiden toteuttamista käsittelevän valkoisen kirjansa, tai vuonna 1993, kun Euroopan yhtenäismarkkinat perustettiin. Integroidut ja sisärajoittomat markkinat ovat nyt aivan kuten tuolloinkin paras keino tehostaa EU:n talouden kilpailukykyä. Entistä toimivammat tavaroiden sisämarkkinat ovat siksi olennainen osa uudelleen käynnistettyä työllisyys- ja kasvustrategiaa, joka auttaa EU:ta kilpailemaan ja menestymään globaalissa taloudessa, jossa pääkauppakumppaneilla on laajat ja yhtenäiset markkinat. Edellä esitetyt neljä toimenpidettä ovat tärkeä askel siihen suuntaan. Ne ovat olennainen osa uutta, uuden vuosituhatosen yhtenäismarkkinastrategiaa.